

Не допускай такої мислі, що Бог покаже нам неласку.
Життя людського строки стислі. Немає часу на поразку.
Ліна Костенко

Сьогодні – без опадів.
Нічна температура: +7°C,
вдень: +19°C. Вітер західний 6 м/с.

Завтра – дощ. Температура вночі:
+9°C, вдень: +17°C. Вітер північно-західний 6 м/с.

У неділю – дощ. Нічна температура:
+7°C, денна: +11°C. Вітер північно-західний 6 м/с.

■ Прогноз погоди на наступний тиждень читайте на 8 стор.

Карантин триватиме

Загальнонаціональний карантин продовжено до 11 травня 2020 року – відповідне рішення Уряд ухвалив 22 квітня. Усі заклади освіти продовжують працювати з використанням технологій дистанційного навчання.

«...За розрахунками академії наук, пік ми очікуємо між 3 та 8 травня», – сказав Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. За його словами, план виходу з карантину складається із п'яти етапів, стартова точка реалізації – день кінця карантину.

«За оптимістичним прогнозами, цей день мав би настати 11 травня. Тому сьогодні будемо продовжувати карантин до цієї дати як умови настання цього першого дня, який буде символізувати початок виходу із карантину», – сказав глава уряду.

Д. Шмигаль зазначив, що початок виходу з карантину стане можливим лише за умови, якщо протягом 10 днів відсоток виявлених випадків захворювання у країні не змінюватиметься та буде коливатися у межах 5-7%, не більше.

Сесія в особливому режимі

Не те, щоби усі сім питань позачергової, 30-ї сесії районної ради, яка відбулася восьмого квітня, були вкрай невідкладні – бодай, з двох могла прийняти рішення бюджетна комісія з наступним затвердженням на черговому сесійному засіданні, але інші неодмінно мусили бути проголосовані сесійно. Відтак, з причини карантину, засідання сесії, якій годинно раніше передували засідання трьох профільних комісій і президії райради, відбулася в дворі адмінбудинку, де на безпечній

відстані розставили стільці, учасникам засідання роздали захисні маски, рукавички, провели контроль температури...

Тільки одне питання порядку денного – «Про внесення змін до районного бюджету на 2020 рік» – майже не має стосунку до охорони здоров'я. Як відомо, в грудні минулого року відбулися перші вибори новоствореної Єзупільської ОТГ (наразі в складі Єзуполя та Ганнусівки). На той момент цілком реальним бачився варіант, що з почат-

ку другого кварталу, тобто з першого квітня, новостворені в кінці 2019 року ОТГ перейдуть на прямі бюджетні стосунки з державою, але того не сталося, і, між іншим, не через коронавірус. А тому районна рада з коштів районного бюджету виділила більше півмільйона гривень, які будуть спрямовані на зарплату працівникам бібліотек, будинків культури Єзуполя й Ганнусівки, музшколи в Єзуполі, в тому числі ще 29 тисяч – для лікарні.

■ Закінчення на 2 стор.

Нові ОТГ, затверджені урядом

«Уряд затвердив Загвіздянську ОТГ в новому перспективному плані Івано-Франківської області». Цю інформацію опублікувала інтернет-газета загвіздянської об'єднаної громади ZNews (автор – радник голови ОТГ Микола Стасюк).

«22 квітня уряд затвердив новий перспективний план Івано-Франківської області, до якого увійшла Загвіздянська ОТГ як окрема адміністративно-територіальна одиниця базового рівня. Про це повідомив нардеп Віталій Безгін. Цього рішення сільський голова Володимир Ружанський та громада добивались 2 роки».

Та не лише Загвіздянська ОТГ віднині існує офіційно. До перспективного плану увійшли й інші об'єднані громади, зокрема й сіл, що раніше належали до Тисменицького району. Отже, ось що опублікував на своїй сторінці депутат ВР (його нікнейм у Фейсбуку Vitalik Bezgin): «Щоб не виникало непорозумінь чи паніки, а також безпідставних звинувачень на адресу уряду чи комітету, даю тут перелік громад, що затверджені, поки проект ще не оприлюднений секретаріатом КМУ. Франківщина: Богородчанська, Дзвиняцька, Солотвинська, Старобородчанська, Верховина, Білоберізька, Зеленська, Галицька, Дубовецька, Більшівцівська, Горо-

денківська, Чернелицька, Долинська, Вигодська, Витвицька, Верхнянська, Войнилівська, Новицька, Гвіздецька, Коршівська, Матеївецька, Нижньовербізька, Отинійська, Печеніжинська, Пядицька, Косівська, Космацька, Кутська, Яблунівська, Рожнівська, Надвірна, Делятинська, Ланчинська, Пасічнянська, Переріслянська, Рогатинська, Букачівська, Рожнятівська, Дубівська, Брошнів-Осадська, Перегінська, Спаська, Снятинська, Заболотівська, Тисменецька, Єзупільська, Лисецька, Ямницька, Загвіздянська, Угринівська (...), Тлумацька, Обертинська, Олешанська, Болехівська, Бурштинська, Івано-Франківська, Калуська, Коломийська, Яремчанська, Ворохтянська, Поляниця».

Що ж до Загвіздянської ОТГ, то у своїй публікації на сторінці ZNews Микола Стасюк також розповідає: «Загвіздянська ОТГ на секретаріат КМУ (Кабінету міністрів України – ред.) від ІФ ОДА була подана як окрема адміністративно-територіальна одиниця, чого ми добились ще 12 грудня 2019 року. З нового року було

ще кілька маніпуляцій (від людей, які не розбираються в процесі), що Загвіздянської ОТГ не буде. Ми це спростували. 14 квітня Мінрегіон провів з асоціаціями омс (органів місцевого самоврядування – ред.) остаточну узгоджувальну онлайн-нараду по перспективному плану Івано-Франківської області... До цього плану було подано 15 правок, всі вони були відхилені. Одна правка стосувалась Загвіздянської та Угринівської ОТГ, а саме асоціація міст України пропонувала включити ці дві ОТГ у склад Івано-Франківської ОТГ, мотивуючи свою пропозицію тим, що ці ОТГ утворені з порушенням методики, фактично є передмістям Івано-Франківськ, а місто Івано-Франківськ має відповідні кадрові ресурси, фінансове забезпечення та розвинену інфраструктуру.

Залишилось дочекатись тексту рішення на сайті КМУ. Це означає, що Загвіздянська громада матиме право на справжнє місцеве самоврядування на рівні з іншими 1400 ОТГ, які покривають 100% території України, 25.10.2020 відбудуться вибори, на яких мешканцям Загвіздія і Підлісся треба обрати сільського голову на 5 років, і що дуже важливо – 22 гідних депутатів, які під-

тримуватимуть рішення голови, а не шантажуватимуть та ворогуватимуть з головою, як це відбувається зараз. Тільки після цього громада матиме шанс на 5 років стабільного розвитку. Тому осінню нас чекає серйозна політична боротьба

за своє майбутнє і мешканці мають зробити правильний вибір, щоб зло більше ніколи не підняло голову. Помилки можуть дорого коштувати, помилки до 2015 року нам відгукуються досі, про це ще будемо багато писати».

Сесія в особливому режимі

■ Закінчення. Поч. на 1 стор.

Шість з семи питань стосувалися сфери охорони здоров'я. По-перше, з першого квітня, попри пандемію коронавірусу, стартував так званий другий етап реформи охорони здоров'я – вторинної медичної допомоги, і тепер лікарні отримують фінансування не з місцевих бюджетів чи у формі субвенції, а безпосередньо від Національної служби здоров'я України за надані людям медичні послуги.

А в першому кварталі медицини фінансувалася через районний бюджет (за рахунок медичної субвенції). Вийшло так, що зекономили майже мільйон, і на позачерговій сесії цей мільйон спрямували на покращення матеріального забезпечення лікарень і амбулаторій – рішення «Про спрямування залишку коштів медичної субвенції станом на 01 квітня 2020 року». Вийшло, що 550 тисяч Лисецької ЦРЛ, приблизно 440 тисяч – Тисменицької і 22 тисячі Єзупільської – так виходить у них по розрахунку тої субвенції.

Ще трьома рішеннями райрада затвердила фінансові плани згаданих вище лікарень – комунальних некомерційних підприємств. Тишитися з тих фінансових планів нема чим: з першого квітня дохід Лисецької ЦРЛ зменшується на 4,5 мільйона

– до рівня 31, 568 млн грн. Читаємо в фінансовому плані: «Зменшення відбулося в зв'язку з підписанням договору з НСЗУ». І до кінця року лікарня має ще заробити 450 тисяч, а

на медикаменти витратити менше мільйона.

Скорочення доходів Тисменицької лікарні менші – НСЗУ дасть лікарні на 800 з фостиком тисяч менше, а певну суму Тисменицька МЛ планує зібрати за рахунок оренди і платних послуг клієнтам. На медикаменти лікарня планує витратити 880 тисяч (йдеться не про протидію COVID-19). Сумніше з Єзупільською лікарнею, де й без того скромні видатки на предмети і обладнання, медикаменти, харчування хворих буде вкорочено на половину. Наприклад, до кінця року 45 тисяч на всі медикаменти...

Між іншим, маємо підстави констатувати, що за чисельним розписом саме цього року, буквально недавно Тисменицька МЛ стала більшою, ніж Лисецька ЦРЛ. У КНП «Тисменицька МЛ» зараз 303 штатні працівники, включно з фель-

дшерами і молодшим персоналом закріплених сіл. У КНП «Лисецька ЦРЛ» – 292 штатні одиниці. У чому причина? Кілька лікарських амбулаторій перепідпорядковані від Лисця об'єднаним громадам та Івано-Франківській ОТГ. Це Ямницька, Павлівська, Загвізданська, створена торік на Покрови Угринівська лікарські амбулаторії. А недавно остаточно перейшли до Івано-Франківського управління охорони здоров'я Чер-

нівська та Підлузька амбулаторії. І на позачерговій сесії райрада затвердила акти передачі ФАПів сіл Березівка, Колодівка, Підпечери, а також Добровляни до м. Івано-Франківська. Принагідно нагадаємо, що рівно рік тому в структурі некомерційного підприємства Тисменицька МЛ додалася новозбудована Старокривотульська амбулаторія монопрактики сімейної медицини. А в перспективі Тисменицька лікарня за територією обслуговування майже стовідсотково співпадає з межами майбутньої об'єднаної територіальної громади.

Володимир ЗАНИК

«Контінентал» допомагає медикам та мешканцям району протистояти епідемії коронавірусу

«Контінентал Фармерз Груп» забезпечує медиків, листонош та соціальних працівників Тисменицького району індивідуальними засобами захисту, медобладнанням та дезінфікаційними засобами.

Сім адмінрад району отримали від компанії «Контінентал» засоби першочергової необхідності. За кошти Компанії придбали 290 респіраторів, 12 індивідуальних багаторазових захисних костюмів, 12 щитків для обличчя, 600 масок, 200 ватно-марлевих масок багаторазового використання, рукавички та засоби для дезінфекції. Придбано також три електронні термометри, три безконтактні термометри, таку ж кількість тонометрів та фонендоскопів. Ці засоби надійдуть у ФАПі, амбулаторії, листоношам та соціальним працівникам у населених пунктах району. Адже саме ці категорії, навіть в умовах карантину, змушені працювати, контактувати з іншими людьми та, тим самим, наражають себе на небезпеку. З отриманої допомоги влада на місцях забезпечує масками також жителів громад, які не в змозі придбати захисний засіб.

У Компанії розуміють, як важливо об'єднати сили у спільній боротьбі з коронавірусом, тому було прийняте рішення переорієнтувати соціальний бюджет «Контінентал»: кошти з нього спрямовують насамперед на забезпечення першочерго-

вих потреб, пов'язаних із пандемією. Від початку боротьби з недугою «Контінентал Фармерз Груп» уже виділила понад 6,5 млн грн для придбання засобів та обладнання, які допоможуть вберегтись та побороти небезпечний вірус.

Крім того, «Контінентал Фармерз Груп» підтримує Тисменицьку міську лікарню. Для забезпечення матеріальної бази медзакладу придбано 42 багатofункціональні ліжка та 21 тумбочку. Гуманітарний вантаж надійшов з Європи, за його доставку та розмитнення заплатила Компанія. Днями вантаж розподілять по відділах медзакладу.

Відділ комунікацій Компанії

Зі свого боку гендиректор КНП «Тисменицька міська лікарня» Роман Сендецький особисто, від імені колег, адміністрації лікарні висловлює глибоку вдячність Компанії «Контінентал» за гуманітарну підтримку медичного закладу, підтвердивши, що Компанія не тільки придбала багатofункціональні ліжка, а й забезпечила їх транспортування, оплатила розмитнення, вантаж уже передано у власність лікарні. Р. Сендецький зауважує, що Компанія приділяє велику увагу соціальним питанням мешканців краю, де орендує та обробляє землі.

Редакція свого роду звітує про те, що Компанія «Контінентал Фармерз Груп», як і в попередні роки, надіслала Великодне вітання читачам газети. На жаль, через карантин ми не могли зробити цього напередодні найбільшого Християнського свята, тож розміщуємо листівку від Компанії в цьому номері.

■ НАСТРОЇ

Франківськ веде перед серед облцентрів

Майже три четвертини мешканців Івано-Франківська (72%) вважають, що справи в місті загалом йдуть у правильному напрямку, тоді як щодо України так думає лише кожний п'ятий. Відповідно, діяльність міського голови Руслана Марцінківка схвалюють 79%, а діяльність міської ради – 70% франківців.

Такі дані оприлюднила в середині квітня Соціологічна група «Рейтинг», презентувавши матеріали Шостого всеукраїнського муніципального опитування, проведеного в лютому. Це щорічне опитування, яке проводиться від імені Центру аналізу та соціологічних досліджень Міжнародного республіканського інституту в обласних центрах України, дає всесторонній аналіз ставлення громадян до органів місцевого самоврядування та надання комунальних послуг. Опитування проведено на основі вибірки, яка включала 19200 респондентів.

У зведеному рейтингу облцентрів, Франківськ посідає друге міс-

це. Індекс задоволеності якістю 22 сфер та послуг за п'ятибальною шкалою очолює Вінниця (3,5), а Франківськ отримав 3,2 бали, так само як Чернігів і Хмельницький. Серед обласних центрів Західної України, цей показник за останній рік покращився тільки в Івано-Франківську, в більшості він залишився без змін, а в Луцьку навіть погіршився.

Найбільше у Франківську люди задоволені гуманітарною та комунальною сферами, трохи менше інфраструктурою, екологією та роботою поліції, а найбільше претензій вони мають до медичних закладів.

Причому, як засвідчило опитування, поліпшився індекс задоволеності мешканців міста всіма комунальними послугами: водопостанням, каналізацією, опаленням, збором сміття, вуличним освітленням, станом дворів і прибудинкових територій.

У порівнянні з минулим роком зросла задоволеність франківців міськими дорогами, транспортною інфраструктурою, базарами і закладами торгівлі, а також забезпеченням доступу для людей з інвалідністю. А ось задоволеність тротуарами і паркуванням машин залишилася без змін.

Індекс задоволеності зріс майже в усій гуманітарній сфері (стосовно освітніх, спортивних та культурних закладів) і залишився на тому ж рівні тільки щодо медичних закладів. По суті, єдине, чим франківці задоволені менше, ніж торік, так це парками і скверами. При цьому стан екології в місті вони цього року оцінили вище. Так само, як і розвиток промисловості. А індекс задоволеності роботою поліції залишився на рівні минулого року.

Загалом за середньозваженим індексом задоволеності якістю сфер та

послуг (3,2 бали за п'ятибальною шкалою) столиця Прикарпаття є лідером на Західній Україні, де більшість обласних центрів мають від 2,9 до 3 балів, а Ужгород і Чернівці – взагалі менше 2,8.

У рейтингу можливостей міст, Івано-Франківськ також посідає другу сходинку в Україні з показником 3,6 після Вінниці (3,7) та перед Житомиром (3,5). Цей індекс складається з дев'яти показників: 1) вільно пересуватися всіма частинами і районами міста; 2) різноманітно проводити дозвілля; 3) вільно реалізувати свої духовні потреби; 4) вільно висловлювати власні думки; 5) отримувати якісну освіту різних спеціальностей та рівнів; 6) самореалізовуватися, робити те, що любиш; 7) займатися підприємницькою діяльністю; 8) включитися у процес формування рішень у місті; 9) отримувати достатньо грошей за свою роботу. Якщо середньозважені показники по країні стосовно перших шести пунктів є вищими за трійку, то щодо останніх трьох – нижчими. Хоча Франківськ і в цьому рейтингу – серед лідерів, але за останній рік задоволеність мешканців можливостями міста знизилася.

Разом з тим, рівень схвалення діяльності місцевої влади залишається високим. Діяльність міського голови (цілком або швидше) схвалюють 79%, а діяльність міської ради – 70% франківців. Вищі показники зафіксовані тільки у Хмельницькому – 80% і 71% відповідно. Водночас, за показниками оцінки досвіду співпраці громадян з міською владою, Івано-Франківськ посідає третє місце, пропускаючи вперед Вінницю і Хмельницький.

Але голосувати за партію, яку очолює чи до якої належить мер, найбільше готові у Франківську, де 63% опитаних віддали б голоси за "Свободу".

Стосовно питання ідентичності міста, то франківці найбільше вважають своє місто культурним і туристичним центром (очевидно, краю – авт.), менше – політичним чи транспортним центром, і найменше – економічним, аграрним, індустріальним чи фінансовим центром. Тих, хто пишається, що є мешканцем Івано-Франківська та Прикарпаття – понад 90%, тоді як тих, хто пишається громадянством України – від 80 до 89%.

Станіслав КРУК

3 вдячністю і повагою

Ще до карантину і мені особисто, і дружині довелося якийсь час пролежати в Тисменицькій лікарні. У старших людей, самі знаєте, немало хвороб і недуг. І то, певно, треба мати особливий дар, натхнення, велике сердечне прагнення, доповнені знаннями та досвідом – лікувати старших, сивоколих. А тому хочемо щиро подякувати тисменицьким лікарям – терапевтам Світлані Михайлівні Сендецькій, Галині Анатоліївні Рикачевській, Лесі Іванівні Дем'янюк, яких вважаю найкращими, найрозумнішими і найціннішими лікарями в нашій районі.

Про кожну докторку і їх помічників я надумав окремі слова, але не знати, чи захочуть так написати в газеті дослівно. Головне, аби нікого не пропустили, бо ті люди, і без карантину, а за свою повсякденну працю вартують слів подяки і високої оцінки. Хочу сказати добрі слова про старшу медсестру Любов Михайлівну Гринівську, найкращу, на мій погляд, медсестру Ірину Романівну Чабан, медбрата Петра Романовича Починока, медсестер Орісю Василівну Федоришину, Наталію Петрівну Матіяшів, Іванну Дмитрівну Теличан, Надію Дмитрівну Молчанову.

Лікар терапевт Леся Іванівна Дем'янюк і заввідділенням Галина Анатоліївна Рикачевська

І годують добре в Тисменицькій лікарні. Привітні, догоджають хворим роздачниця Люба Петелюк і Оксана Гошій...

Поки був у лікарні, то часом здавалося, що лікарі Світлана Михайлівна і Галина Анатоліївна мало не цілодобово працюють, і старша медсестра має дуже багато роботи. Головному лікарю нашої лікарні лише гордиться за наших лікарів від Бога.

Такі тепер непевні часи: кажуть, що реформують. У лютому в Тисмениці в лікарні було багато балачок

про те, що нашу лікарню «розженуть». Так воно склалося, що в інших районах лікарні великі, нові, а в Тисмениці за того начальства не склалося. Але ні, не розженуть нашу лікарню, не дамо, бо це як другий дім, відпочинково-лікувальний комплекс, де працюють розумні, вчені лікарі, яких Бог дав. Шануймо їх, дбаймо про нашу лікарню і не скупімся на добре слово.

Василь ЧАБАН,
житель Тисмениці,
пенсіонер

Етика в період пандемії Covid-19

(роздуми не тільки фахівця)

Карантин триває, цифри, що свідчать про тих, хто захворів на коронавірус і став його жертвою, зростають. Станом на 22.04.2020 у Тисменицькому районі виявлено 46 лабораторно підтверджених випадки COVID-19: м. Тисмениця – 7; с. Липівка – 2; с. Чукалівка – 7 (з них 1 летальний); с. Стриганці – 1; с-ще Лисець – 3; с. Братківці – 2 (з них 1 летальний); с. Вільшаниця – 2; с. Пшеничники – 1; с. Погоня – 1; с. Чорнолізці – 1 (летальний); с. Черніїв (Івано-Франківська ОТГ) – 2; с. Підпечери (Івано-Франківська ОТГ) – 1; с. Підлужжя (Івано-Франківська ОТГ) – 2; с. Ямниця (Ямницька ОТГ) – 4; с. Сілець (Ямницька ОТГ) – 1; с. Павлівка (Ямницька ОТГ) – 1; с. Клузів (Угринівська ОТГ) – 1 (летальний); с. Угринів (Угринівська ОТГ) – 3; с. Загвіздя (Загвіздянська ОТГ) – 4;

За даними медичних закладів Тисменицького району, за останню добу зафіксовано 9 осіб з підозрою на коронавірусну інфекцію COVID-19.

Дозволю собі кілька роздумів про поведінку окремих людей у таких складних умовах епідемії, особливо в тих населених пунктах, де трапилися смерті. Часто люди не розуміють ситуації. Телефонують родичам, знайомим, випитують, чи вони контактували з родиною померлого. Інколи поведінка людей доходить до абсурду. Сусіди телефонують у поліцію та скаржаться, що контактні особи виходять на власне подвір'я без масок або відвідують цвинтар. Цей моральний тиск часто доводить і без того пригнічених трагедією людей до нервового зриву.

Дорогі країни! Будьмо терплячі та милосердні до чужого горя. У період посту, Великодня, Провідної неділі маємо особливу нагоду роздумати над своїм виявом християнських чеснот у цій ситуації. Ісус навчає нас милосердя, Він просить, щоб ми виявляли його до інших. Бути милосердним до чужого горя вимагає не тільки спостереження, а й сердечної чутливості, обережного похилення над долею іншої людини.

Як багато людей страждають і помирають сьогодні на самоті, поодинокими та друзями! А як почуватися рідні, які раптово втра-

тили маму, дружину, батька? Так легко засудити, осудити іншу людину. А якщо вона впала під тягарем раптового горя? Ми не любимо, коли хтось падає. Тоді він заважає рухатися, вибиває інших із ритму. Найчастіше падають діти, старі та хворі. Як це актуально в теперішній ситуації...

Сьогодні, в умовах пандемії, ризикують усі – і багаті, і бідні. Тому просимо поставитися до цього випробування з розумінням і співчувати людям, які втрачають своїх близьких. Наразі не підтверджено жодного випадку, щоб коронавірусна інфекція передалася від померлого живій людині. Якщо були дотримані вимоги щодо поховання і близькі люди безпосередньо не контактували з тілом та одягом померлого, вони не можуть заразитися від тіла покійного на відстані. Але є певні правила.

Згідно з розпорядженням головного державного санітарного лікаря України Віктора Ляшка, тіла померлих від коронавірусу потрібно дезінфікувати хлоромісним розчином та поміщати в герметичний пакет-мішок, а вже потім – у труну. У зв'язку зі зростанням кількості летальних випадків від COVID-19 МОЗ України рекомендує тимчасово дотримувати

такі рекомендації при проведенні ритуальних обрядів:

- не більше 10 осіб за умови одночасного перебування у приміщенні;
- не більше 1 особи на 10 м кв;
- безпечна дистанція у 1,5 м між присутніми;
- заборонено цілувати тіло померлої особи через ризик інфікування;
- ритуал поховання тіла має здійснюватися у щільно закритій труні;
- органи місцевого самоврядування здійснюють облік осіб, присутніх при похованні.

Небезпека заразитися існує не лише на похороні. Коронавірус може передаватися через краплі слини, поверхні, на яких є інфекція та через тісний контакт між людьми. Багато людей зараз повернулися з-за кордону, через власну необачність окремі особи можуть порушувати правила самоізоляції і таким чином бути носіями вірусу, хоч і не мають на даний момент проявів захворювання. Громадяни часто ігнорують карантинні вимоги і без нагальної потреби поспішають в магазини, на ринки, випускають на вулиці дітей, які контактують з друзями, або й самі дорослі ризикують зустрічатися на природі з друзями.

Застерігаємо всіх! Карантин не відпустка, не канікули! Але він сьогодні необхідний. Пам'ятаймо: ніхто з нас не знає, що принесе наступна мить. А серце людини створене для любові до Бога й до ближнього.

Валентина ЛЕВИЦЬКА, начальниця Богородчанської філії Івано-Франківського обласного лабораторного центру МОЗ України

Допомагаємо в складній ситуації

На прохання медичних працівників Тисменицького району, Тисменицька районна організація партії «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина» з фонду районних депутатів від фракції цієї партії Руслана Фармуса, Олександри Стефінко, Володимира Цапа, Володимира Заника виділила 9 800 грн на придбання рукавичок для КНП «Тисменицька міська лікарня».

А в Івано-Франківську за ініціативи голови міської організації «Батьківщини» Руслана Терешка закупили медикаменти для «Міської клінічної лікарні № 1» на суму 30 200 грн. Соціально відповідальні підприємці, за підтримки заступника міського голови, батьківщинівця Олександра Левицького перерахували більше 200 тис. грн «Міській клінічній лікарні №1» для встановлення централізованої системи постачання кисню. Також перераху-

вали кошти в сумі 33 000 грн. на закупівлю медикаментів для «Івано-Франківської обласної клінічної інфекційної лікарні».

З ініціативи Р. Терешка та інших батьківщинівців розпочали пошиття медичних масок. Уже третій тиждень чотири швей, дотримуючись правил домашньої самоізоляції та індивідуального захисту, шують 400-450 масок в день. Для цього було закуплено 400 метрів сертифікованої тканини й необхідних матеріалів. Більше 1000 масок передали Івано-Франківській обласній дитячій клінічній лікарні. Решту партії безкоштовно роздають містянам.

Таку й подібну допомогу батьківщинівці надають медичним установам та просто співгромадянам по усій області.

Руслан ФАРМУС

Оголошення

У порядку передбаченому чинним законодавством України, Тисменицька міська рада Івано-Франківської обл. повідомляє, що до Тисменицького районного суду Івано-Франківської обл. готуються відповідні документи та буде подано заяву про визнання спадщини (квартири) – відумерлою, за Лещишин Ольгою Василівною (померла 14.01.2018 р.), яка проживала та була зареєстрована у м. Тисмениця, вул. Липова 18/29, Тисменицького р-ну, Івано-Франківської обл.

У випадку наявності спадкоємців умерлої, просимо звернутися та повідомити Тисменицьку міську раду за адресою: 77400, Івано-Франківська обл., Тисменицький р-н, м. Тисмениця, вул. Галицька, 32.

Повідомлення про проведення громадських слухань щодо врахування громадських інтересів під час розроблення проєкту містобудівної документації «Детальний план території» в межах села Підлісся, урочище «Дубницькі»

З метою врахування громадських інтересів та у зв'язку з розробленням нової містобудівної документації «Детального плану території» на земельну ділянку площею 0,1800 га, кадастровий номер 2625884401:01:002:0114, для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель та споруд у межах населеного пункту с. Підлісся, урочище «Дубницькі», оголошуються громадські слухання, які відбудуться 11.05.2020 р. о 10:00 за адресою: с. Загвіздя, вул. Липова-Осада, 22 г (приміщення будинку культури с. Загвіздя).

Голова Загвіздянської сільської ради об'єднаної територіальної громади Тисменицького району Івано-Франківської області Володимир Ружанський.
Тел.: 050 373 04 87, 44 2 38.

Тисменицька районна рада та районна державна адміністрація, міський, селищний, сільські голови, голови об'єднаних територіальних громад Тисменицького району висловлюють глибокі співчуття рідним та близьким, а також громаді села Братківці з приводу непоправної втрати – передчасної смерті сільського голови **Тараса Володимировича Федоріва**.

Народився Тарас Володимирович 10 листопада 1969 року в селі Братківці Тисменицького району Івано-Франківської області. Трудову діяльність розпочав у 1991 році регулювальником радіоелектронної апаратури на заводі «Родон». До 2015 року працював за спеціальністю на різних підприємствах, а в 2015 році був обраний сільським головою села Братківці. Відтоді активно працював на благо громади села, всього себе присвячуючи клопітній роботі заради розвитку інфраструктури, утвердження культурних, соціальних цінностей громади, дбаючи про її економічний розвиток. Брав активну участь у районних та обласних конкурсах проєктів і програм розвитку місцевого самоврядування, завдяки чому зумів залучити не малі кошти для розвитку рідного села з бюджетів усіх рівнів.

Тарас Федорів був також активним громадським діячем: з 2010 року – член товариства «Просвіта» і науково-просвітницького товариства «Просвіта-Світовид» (м. Івано-Франківськ). Разом з іншими учасниками цих організацій брав участь у дослідженні й вивченні історичного та духовного надбання нашого краю, проводив наукові конференції, за власні кошти видавав праці видатних науковців в галузі історіографії і шумерології, а також праці досліджень «Просвіти».

У Тараса Федоріва залишилися дружина та два сини.

Щиро поділяємо горе рідних і близьких. Нехай свіча незабутньої пам'яті про добрі справи Тараса Володимировича та його вагомий внесок у розвиток громади і рідного села завжди горить у серцях, Господь поселить його душу у світлому місці Небесного спокою, а наш співчуття полегшать біль важкої втрати і невимовну тугу. Сумуємо разом з вами у цей скорботний час.

Районний футбол: сторінками преси (1946 - 1953 рр.)

Слід зауважити, що у 40-50-ті роки Станіславська область була поділена на більш ніж 30 адміністративно-територіальних районів (нині 14). На території сучасного Тисменицького району були, власне Тисменицький, Лисецький, Станіславський, Жовтневий (районний центр – колишній і теперішній Єзупіль), а також частково Отинянський і Тлумачький.

Відомостей про футбольні змагання в той період було обмаль. Однак, все ж наявна частково інформація про офіційні матчі обласних і районних змагань, товариські матчі тощо за участю команд нині Тисменицького району.

1945-1946 рр.

Відомо, що 1945 року відбулася Перша обласна Спартакіада. Переможцями футбольних турнірів стали: серед команд міст – “Динамо” Станіслав, серед районів – Жаб’євський (нині – Верховинський). Збірна команда Тисменицького району виступила невдало. Достовірні дані, в т. ч. результати ігор за її участю та команд Лисецького, Станіславського, Жовтневого районів – відсутні.

До слова, переможцями перших після війни престижних змагань в області були: чемпіон Станіславської області 1945 р. – “Блискавка” Коломия, володар Кубка Станіслава 1945 р. – “Блискавка” Станіслав. Наступного року тріумфували: чемпіон області – “Спартак” Станіслав, володар Кубка області – “Гвардієць” Станіслав.

1947 рік.

У Тисмениці створено футбольну команду “Спартак”. Ймовірно, що дебютний матч вона провела проти сусідів з Тлумача (25 травня): “Чайка” Тлумач – “Спартак” Тисмениця – 8:1. Того року команди між собою зустрілися ще як мінімум тричі (результати: 3:3, 8:3 і 2:6). Також “Спартак” зустрічався з командами зі Станіслава, обігравши “Блискавку” (4:3) і зігравши внічию зі “Склею” (2:2 і 3:3).

15 червня 1947 р. стартувала першість Станіславської області. Її учасниками були й представники нині Тисменицького району, зокрема успішно виступали футболісти села Павлівка тоді Станіславського району (результати нижче):

○15.06: “Спартак” Тисмениця – “Більшовик” Павлівка – 1:2, Лисець – Богородчани – 0:2.

○ 22.06: “Більшовик” Павлівка – команда Рогатинського району – 3:2, Богородчани – Лисець – 22:0 (!).

○ 29.06: “Більшовик” Павлівка – Лисець – 1:0.

1948 рік.

Як і попереднього року учасни-

висвітлювали С. Карпинець і Т. Тацакович, були присутні понад 200 осіб.

1949 рік.

Першість Станіславської області, в якій брали участь збірні команди районів, тривала з 19 червня по 2 жовтня.

Відомі результати матчів першої області:

○?: Лисецький р-н – Богородчанський р-н – 1:1.

○14.09: Станіславський р-н – Тисменицький р-н – 3:2;

○22.09: Станіславський р-н – Отинянський р-н – 7:2;

○25.09: Станіславський р-н – Тлумачький р-н – +:.

Турнірна таблиця, як і за попередні роки, відсутня. Проте відомо, що переможцем однієї з груп за участю шести команд став Станіславський район, який представляла команда Ямниці. Далі був фінальний турнір...

Вдалося встановити, що вкрай погано була поставлена фізкультурно-масова робота в Лисецькому районі (голова районного комітету фізкультури і спорту Є. Чуїстов), про що свідчать низка статей у районній газеті “Шляхом Леніна”: “Станом на 1949 рік у районі було 8 низових фізкультурних колективів (у більшості сіл вони існували тільки формально), серед яких шість футбольних команд”. Було проведено декілька футбольних і волейбольних зустрічей. До речі, в той час такі матчі (між двома населеними пунктами), як правило, проходили “спарено”.

До слова, традиційною в ті роки була спартакіада піонерів та учнів району. Вона підводила підсумки спортивно-масової роботи в школах. Відомо, що вирішальні змагання у Лисецькому районі, в яких брали участь дев’ять шкіл, відбулися 21 червня 1949 року. У загальнокомандному заліку, у т.ч. з футболу, перше місце посіли юні спортсмени Крехівської семирічної школи (директор Г. Халімон, фізрук Й. Долик), з волейболу – Рад-

дрогомирчани – ? (результат відсутній). Підсумкові дані першості району відтворити не вдалося.

В одному з номерів газети “За соціалістичну працю” вказано, що у Тисменицькому районі є сім футбольних команд, основна з яких вкотре була учасником першості області. Першість області стартувала 13 серпня у двох групах. До першої групи ввійшли всі команди спортивних товариств, до другої – команди всіх районів (9 зон).

➤ 19 серпня 1950 року засноване добровільне сільське спортивне товариство “Колгоспник”, відоме нині як ВФСТ “Колос”.

1951 рік.

На відміну від попередніх років у першості області команда Лисця (“Колгоспник”) виступала значно краще. У стартових турах – три перемоги, одна з яких над калуським “Буревісником” – 3:2 (автори голів: Кардаш, ?, Єремін; вдало діяв у воротах В. Маріуц). Та все ж до фінального турніру за участю п’яти кращих команд лисецької футболісти не потрапили.

Результати ігор за участю тисменицького “Спартака”: - “Іскра” Отиня – 2:4, - “Колгоспник” Галич – + (перемога), - “Спартак” Тлумач – 3:4, - “Червоний прапор” Рожнятів – 3:0, - “Колгоспник” Заболотів – 4:0.

1952 рік.

На Тисменицькій хуторній фабриці була створена футбольна команда “Іскра”. У першому своєму матчі, який відбувся в травні, “хуторники” обіграли

Степан Фент – капітан команди Опришівців у 1953 р. був призваний на Балтійський флот

тисменицький “Спартак” – 7:0. Певно це було перше тисменицьке дербі (!). Згодом, обидві команди зустрілися в офіційних турнірах, обмінявшись перемогами: у першості Тисменицького району виграла “Іскра” (7:2), а в змаганнях, присвячених Всесоюзному дню фізкультурника – “Спартак” (6:2).

1952 рік став останнім, коли в першості Станіславської області брали участь збірні команди всіх районів. Відомі результати матчів, в якому футболісти Лисця (“Колгоспник”) поступилися Богородчанам (1:7), а тисменицька “Іскра” обіграла станіславський “Медик” (3:1). Проте, ні ті, ні інші до фінального турніру, який відбувся в Калуші, не потрапили.

Водночас учасником першості області ФСТ “Спартак” була інша лисецька команда – “Спартак”. Змагалися 10 команд, поділених на три підгрупи. Лисецькі футболісти виступили невдало, поступившись в одному із матчів колективу промартілі (промислової артілі) імені 22 Жовтня зі Станіслава з рахунком 0:7. Переможці зустрілися у фінальних іграх, де перше місце посіла команда артілі імені Дзержинського зі Станіслава.

Відомі результати двох товариських ігор: “Колгоспник” Опришівці – “Колгоспник” Стебник – 0:1, “Колгоспник” Ямниця – “Спартак” Єзупіль – 3:1.

1953 рік.

Команда Тисменицької хуторної фабрики, 1954 р. Крайній зліва – капітан команди Микола Монюк

Футбольний рік розпочався пам’ятною подією. В колгоспі імені Молотова, що в селі Опришівці, було відкрито новозбудований стадіон. Першими його випробували школярі. 1-2 травня тут пройшла районна Спартакіада серед восьми шкіл Лисецького району. Переможцями стали: з футболу – Крехівська семирічна школа (фізрук Т. Долик), з волейболу – Чернівецька середня школа (фізрук Когутяк); друге місце в обох видах спорту посіли учні Опришівської семирічної школи (фізрук Т.Бушанов).

На початку травня стартувала першість Лисецького району. Відомі результати двох ігор, в яких перемогу здобули опришівецькі та радчанські футболісти: “Колгосп імені Молотова” Опришівці – “Колгосп імені Будьонного” Крехівці – 3:1, “Колгоспник” Лисець – “Колгоспник” Радча – 1:2. На жаль, підсумкова таблиця відсутня, але відомо, що чемпіоном Лисецького району 1953 року стала команда кол-

○“Колгоспник” Лисець – збірна Станіславського району – 2:3, “Колгосп імені Молотова” Опришівці – “ – Станіслав – 4:5.

Переконливо виступала у таких матчах і команда Тисменицької хуторної фабрики (7 перемог у восьми матчах), якісно підготувавшись до першості області.

На відміну від попередніх років першість області 1953 року проводилася в двох групах. У Першій групі брали участь 10 сильніших команд, у Другій групі – 25 команд, поділених на п’ять зон. Їх переможці вийшли до фінального турніру, який відбувся в серпні на стадіоні “Іскра” в Коломиї. Вигравши всі його матчі, переможцем першості стала команда тисменицької хуторної фабрики (капітан і граючий тренер М Монюк). Цей успіх дозволив футболістам Тисмениці дебютувати в Першій групі чемпіонату Станіславської області.

Фінальний турнір першості Станіславської області 1953 р. Друга група

М	Переможці п’яти зон	Результати ігор					І	В	Н	П	Голи	О
I	“Червоний прапор” Тисмениця	–	4:2	6:0	5:1	3	3	0	0	15:3	6	
II	“Іскра” Галич	2:4	–	5:1	4:2	3	2	0	1	11:7	4	
III	“Червона зірка” Брошнів	0:6	1:5	–	?	2	0	0	2	1:11	0	
IV	“Іскра” Заболотів	1:5	2:4	?	–	2	0	0	2	3:9	0	
V	Команда міста Городенки	невяка				–	–	–	–	–	–	

госпу імені Молотова села Опришівці (капітан команди С. Фент, тренер Б. Майданський).

До слова, в інших змаганнях перші місця в районі здобули: з волейболу – колектив колгоспу імені Леніна (с. Радча), з плавання – колектив колгоспу імені Хрущова (с. Чернів), з велосипедного спорту – колектив колгоспу імені Калініна (с. Тисменичани), зі стрількового спорту – команда райвідділу міліції. У газеті “За Соціалістичну працю” №56 від 14 липня 1953 року знаходимо статтю (автор – секретар райкому РК ЛКСМУ Н. Петрова) під назвою: “День молоді у Старому Лисці”: “Відбувся 12 липня 1953 року. У програмі свята було: виступи гуртків художньої самодіяльності, виступи групи акробатів учнів Лисецької середньої школи, виступи штангістів, серед яких Пищук і чемпіон області по підняттю ваги Білогубка. Під час виступу в Старому Лисці один із них виваж 140 кг, побивши обласний рекорд”. Тобто, районний комітет в справах фізкультури і спорту Лисецького району, який очолював І. Тимчишин, вів активну спортивно-масову роботу.

Тож не дивно, що збірна команда Лисецького району стала переможцем обласної Спартакіади ДССТ “Колгоспник” 1953 року в загальнокомандному заліку, випередивши Отинянський (переможець футбольного турніру) та Ланчинський райони, які посіли відповідно друге та третє місця.

Відомі результати товариських ігор:

○“Спартак” Тисмениця – “Червоний прапор” Станіслав – 6:2.

○Вовчинець – Пасічна – 9:1, Ямниця – Угринів Долішній – 8:0, Ямниця – Вовчинець – 1:2.

Водночас “Червоний прапор” був учасником двох основних кубкових турнірів. У Кубку Станіславської області 1953 року “хуторники” пройшли два раунди, здолавши “Нафтовик” з Надвірної (6:2) та команду з Тлумача (2:1); однак, з ким зустрілися і результат матчу 1/4 фіналу встановити не вдалося... У Кубку обласної профспілок (13 команд-учасників) вибули з турніру на стадії чвертьфіналу, поступившись “Локомотиву” зі Станіслава (1:3). Детальніше про футбол у самій Тисмениці (в період 1947-1953 рр.) можна дізнатися з останнього розділу «Спорт» ґрунтовної історичної книги «Тисмениця» покійних Ігоря Андрухів та Степана Гаврилюка. Основне джерело, на яке спираються автори книги – статті (замітки) з газети «За соціалістичну працю», а також спогади багатолітнього тренера і гравця (до 1978 р.) Миколи Григоровича Монюка.

Отже, в період з 1945 по 1953 рр. саме 1953 рік видався найбільш успішним для представників Тисменицького району.

Роман ДМИТРИВ, голова комітету зі зв’язків із ЗМІ Тисменицької РФФ

Від автора

Наразі подаємо першу частину історичного дослідження, недовзі планується публікація наступних частини, що охопить період 1954 – 1962 років. В цьому дослідженні ми свідомо не торкаємося політичних моментів, національної боротьби на теренах краю, подаємо весь фактичний матеріал, який вдалося знайти в архівах і тодішній періодиці та стосується футболу.

Зустріч футбольних команд

21 червня в с. Стебник відбулася зустріч футбольних команд “Динамо” (м. Лисець) з “Дніпро” (с. Стебник), яка закінчилась перемогою команди “Дніпро”

На площадці, де проходила зустріч команд, було присутніх понад 200 осіб.

С. КАРПИНЕЦЬ.

1948 р. Матч “Дніпро” Стебник – “Динамо” Лисець (газета “Шляхом Леніна”)

ком першості області був “Спартак” з Тисмениці. Його суперниками були команди з Лисця, Жовтня (нині – Єзупіль), Отині (нині – Отинія), Обертину, Тлумача, а також Ямниці (Станіславський район), яка зі старту була лідером змагань, вигравши чотири матчі поспіль...

Часто тисменицький “Спартак” проводив і товариські матчі. Суперниками були: - “Блискавка” Станіслав – 1:1, “Чайка” Тлумач – 3:5 і 4:3, а також команда з Монастирська Тернопільської області (перемога – 2:0).

В газеті “Шляхом Леніна” знаходимо результати двох ігор, які відбулися 21 і 28 червня в Стебнику й Лисці відповідно. Перемогами обмінялися “Дніпро” Стебник і “Динамо” Лисець (? та 1:4). На одному з цих матчів, які

чанської (директор В. Яшан, фізрук Т. Тацакович). Далі найкращі команди брали участь в обласній Спартакіаді школярів (спортивне свято “Тиждень спорту”), яка переважно проходила в липні (автор статті – Є. Мариніч).

1950 рік.

Футбольний сезон у Лисецькому районі було відкрито 23 квітня товариським матчем у районному центрі: Лисець – Крехівці – 1:2. Водночас збірна Жовтневого району поступилася на виїзді команді Галицького району (1:3).

Через місяць, 28 травня, стартувала, цілком можливо, дебютна першість Лисецького району, в якій брали участь не менше чотирьох команд. У першому турі лисецьке “Динамо” обіграло Опришівці – 9:0, а Крехівці –

Дистанційно? Це навіть цікаво

Дистанційне навчання для наших шкіл, до якого спонукали карантинні заходи в країні, це, в основному – нова практика. Наскільки вчителі Тисменицького району освоїлися із ситуацією й дають у ній раду, чи не зупинилося навчання в цих екстраординарних умовах – розпитуємо начальника відділу освіти Тисменицької РДА Світлану Шарабуряк.

– Звичайно, ситуація в різних школах – різна. Хочу відзначити в цьому сенсі Тисменицьку, де організували онлайн-навчання дуже активно й успішно, а також Клубовецький освітній заклад та Стриганці. Самі ж підходи до такого навчання різні. В основному перейшли на роботу в інтернет-сервісі Google Classroom. Хтось виставляє завдання дітям у Viber, формує там групи для учнів і працює через цей додаток. Інші індивідуально спілкуються з учнями через платформу Zoom. На перших порах, коли йшлося про карантин лише до 3 квітня і до канікул залишалося якихось вісім днів навчання, заклади освіти виставили завдання на своїх сайтах – кожен вчитель зі свого предмету по класах. А потім через месенджери типу Viber, Telegram, WhatsApp спілкувалися індивідуально – письмово чи у відеорежимі, або створювали групи. Та згодом стало відомо, що карантин продовжиться і треба якось проводити навчання й далі. І тоді більшість наших закладів освіти перейшли на Classroom, оскільки

робота в ньому дозволяє спілкуватися з багатьма учасниками одночасно, перевіряти домашні завдання, оцінювати їх і навіть облікувати це оцінювання. Але має значення й те, чи усі діти вдома мають цю можливість, чи всі хочуть, зрештою. Тому багато хто так і залишився вчитися з допомогою згаданих месенджерів.

Мені дуже приємно, що в Тисменицькій школі до ситуації підійшли активно й творчо: поділилися на класи, на групи. Вчителі іноземної вподобали платформу Zoom, бо він дозволяє спілкуватися в режимі конференції (багато учасників «зустрічають» в онлайн одночасно) безкоштовно до 40 хвилин. А цього достатньо, щоб працювати тему уроку, спілкуватися з усіма дітьми. Адаже для уроків іноземної усна розмова дуже важлива. Тепер вчителі почали активно користуватися Skype, який розширив свої можливості і вже дозволяє проводити відеоконференції. Тобто технічних засобів насправді вистачає.

Роботу своїх вчителів, як і звичайно, корегує директор освітнього закладу. І багато хто з освітан каже, що робота в онлайн їм цікава, подобається. По-перше, тому, що не у всіх у класах були мультимедіа. А оці онлайн-інструменти дозволяють, назбиравши в Інтернеті цікавої інформації, давати дітям завдання і при цьому ілюструвати їх, надсилаючи відеофайли, зображення, тексти. Це навіть розширює можливості вчителя, дозволяє якісніше подати матеріал та й розвиває. Звичайно, якщо вчитель хоче цього. Але все ж безпосередній контакт з учнями не замінить ніякі засоби й технології.

Трапляється, що в дітей усе ж нема можливості навчатися через Інтернет. То на такі випадки телебачення транслює уроки з різних предметів – це теж дуже нас вичує. Як би ми не критикували ці уроки, та все ж факт, що вони є, позитивний. Хто з дітей не хоче відстати від навчання – може їх дивитися і вже в основному отримати головні знання з предмету. Ну а щодо контролю за тим, наскільки учні засвоюють знання, то така праця вже лягає на батьків.

При всьому цьому ми наголошуємо, що не варто перевантажувати дітей онлайн-навчанням, завданнями, бо в сьогоднішній ситуації важливіший їхній імунітет, здоров'я. А ми сподіваємося, що недоопрацьовані діти зможуть надолужити у вересні, який планується відвести цілковито саме на це.

КОЛИ ВСІ ДОМА

Що відчують люди, сидячи на карантині

Україна, як і багато країн світу, нині переживає безпрецедентні обмежувальні заходи, спрямовані на запобігання поширенню коронавірусу COVID-19. Мільйони українців змушені другий місяць поспіль сидіти вдома у зв'язку з карантинном, який уряд продовжив до 11 травня. Зрозуміло, що така нештатна ситуація не минає безслідно. Як карантин впливає на людей, з'ясувала Соціологічна група "Рейтинг" у співпраці з Національною дослідницькою мережею "POLLARIS".

З кінця березня до середини квітня ними були проведені три хвилі дослідження "Психоемоційний стан українців на карантині". 27-28 березня, 3-4 та 10-12 квітня дослідники здійснювали інтерв'ю опитування методом Computer-Assisted Self Interviewing (CASI) на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Було опитано 1660, 1700 і 1627 респондентів відповідно, віком від 18 років і старших (помилка репрезентативності не більше 4%).

У результаті в опитаних зафіксували наявність ознак депресії, тривожності, паніки, втоми і розладів сну. Між першою і другою хвилями опитування було незначне зростання тривожності, втоми і безсоння, а рівні депресії та паніки залишалися на тому ж рівні. В цілому ж, рівень негативних емоційних станів українців під час карантину та їхня динаміка не викликали занепокоєння у дослідників.

Під час третьої хвилі опитування спостерігалось незначне (порівняно з двома попередніми) зростання депресії та падіння тривожності, а рівні паніки, втоми та розладів сну залишилися такими ж, як були. Підвищення рівня депресії, як пояснюється в прес-релізі "Рейтингу", ймовірно пов'язане з фізичними обмеженнями (малорухливість, менша активність) та відсутністю достатньої кількості зовнішніх подразників: нових вражень, подій, інтенсивності взаємодії з іншими. Падіння тривожності вірогідно пов'язане з адаптацією до нових умов, зниженням відчуття невизначеності. Карантин перестав бути незнайомим явищем, а саме такі явища змушують людину тривожитися.

Рівень паніки в цілому від початку карантину залишався на дуже помірних рівнях, а зараз її зростання видається вже малоймовірним, оскільки цей стан виникає у відповідь на реальну або вдавану серйозну загрозу, пов'язану з сильними негативними переживаннями щодо незвичної ситуації. До того ж, паніка у психологічно здорової людини – це короткотривалий стан, від декількох хвилин до декількох днів, які вже минули від початку карантину.

Після перших двох хвилях опитування дослідники відзначали, що рівень тривожності є відносно високим серед усіх вікових груп, крім найстаршої. У старшому віці (50+) було менше депресивних настроїв. Натомість серед представників старшої та найстаршої вікових груп частіше спостерігаються розлади сну. Зростання негативних емоційних станів було зафіксовано у представників вікових категорій 18-29 і 30-39 років. Молодь більше проявляє депресивних станів через різку зміну стилю життя, примусове звуження соціального кола, зниження активності, кількості вражень та подій.

Третя хвиля опитування показала, що в динаміці помітне зростання розладів сну в представників середніх вікових груп (30-49 років) та втоми у респондентів передпенсійного віку (50-59 років). Попри це, серед останніх фіксується зниження рівня тривоги. Така ж тенденція є і серед найстарших.

Протягом всіх етапів дослідження жінки демонстрували вищий рівень усіх емоційних показників, ніж чоловіки. Хоча в динаміці за цей час у жінок помітне зниження рівня тривоги, бо вони краще адаптувалися та призвичаїлися до змін. А в чоловіків фіксується зростання показників депресії та розладу сну, які міцно пов'язані між собою.

Серед тих, хто має роботу, спостерігаються нижчі показники розладів сну та депресії, ніж у тих, хто не працює хоча б віддалено. Робота допомагає урізноманітнити життя на карантині, частково зберегти активність, спілкування та взаємодію, відволіктися від негативних думок та мати більш усталений розпорядок дня. Попри це в усіх категоріях практично однакові індекси втоми.

Важливим фактором впливу на психоемоційний стан опитуваних є атмосфера в сім'ї. Напруженість у родинних стосунках відносно частіше спостерігається у віковій групі респондентів 30-39 років, в якій звичай є діти дошкільного чи молодшого шкільного віку, що створює додаткову напругу та навантаження на карантині. Натомість найбільш спокійними є представники старшого віку.

Серед тих, хто перебуває у напружених сімейних стосунках, рівень негативних психоемоційних станів дуже високий. У їхньому випадку сім'я не створює підтримки й відчуття захищеності, а навпаки є додатковим подразником та стресором. Перебування всіх разом тривалий час є додатковим фактором погіршення і без того конфліктної атмосфери. Фахівці побоюються, що такі сім'ї складають групу ризику щодо зростання кількості розлучень у посткарантинні часи.

Респонденти переважно часто комунікують зі своїми близькими та друзями. Так, 27% постійно проводять час або спілкуються з родичами, 51% роблять це часто, 10% – іноді, 11% – рідко, 1% – ніколи. Відносно менше зі своїми родичами спілкуються чоловіки та люди старшого віку. 15% постійно проводять час або спілкуються з друзями чи колегами, 43% роблять це часто, 21% – іноді, 19% – рідко, 2% – ніколи. Частіше зі своїми друзями чи колегами спілкуються чоловіки та представники вікової категорії 40-49 років.

За допомогою до психологів українці звертаються вкрай мало: 91% не роблять цього ніколи, 5% – рідко, 3% – іноді. Лише близько 2% опитаних роблять це часто або постійно. Переважна більшість людей також не звертається за допомогою до цілителів чи екстрасенсів, хоча допомоги у них шукають дещо частіше, ніж у психологів. Так, 88% ніколи не звертаються до них за порадою, 7% звертаються рідко, 4% – іноді, і 2% – часто або постійно. Дещо частіше до психологів звертаються люди молодшого віку, а до цілителів – старшого, і в обидвох варіантах частіше це роблять жінки.

Хотілося б звернути особливу увагу на ще один пункт опитування – про рівень довіри до людей, що теж впливає на психоемоційний стан під час карантину. Так ось, 54% (!) респондентів вважають, що з людьми треба бути дуже обережними і лише 30% переконані, що більшості людей можна довіряти, а 16% взагалі не змогли відповісти на це запитання. Чим молодші респонденти, тим більше вони схильні не довіряти оточуючим, а чоловіки обережніше ставляться до інших людей, ніж жінки.

Дослідники відзначають, що довіра до людей як універсальна базова цінність опинилася за межами психологічної норми, коли апріорі вважається, що людям, в принципі, можна довіряти. Такий рівень недовіри формує як власний життєвий досвід, так і соціальні процеси в цілому. Але, як відзначають соціологи, недовіра до людей загалом потребує набагато більше психологічних зусиль, ніж базове припущення, що людям довіряти можна. Це призводить до суттєвих відмінностей у психологічних станах: ті, хто довіряє іншим, почуватиметься краще, а ті, хто не довіряє – гірше.

Цікаво, що при всьому цьому більшість опитаних вважають себе скоріше щасливими, ніж нещасливими. Дуже щасливими себе вважають 19% населення (цей показник, щоправда, різко зменшився: у 2018 р. було 36%), швидше щасливими – 57%, не дуже щасливими – 16% і лише 2% – абсолютно нещасливими. Чим молодші люди, тим щасливішими вони себе відчують. 70% вважають, що щастя людини залежить, в першу чергу, від внутрішнього стану людини, а 21% переконані, що від зовнішніх обставин.

Серфим КУКУЛИН

Як милуванчани навчаються в умовах карантину

Дні карантину стали дуже складними для усіх. Зокрема, для учасників навчального процесу, який перемістився зі стін школи в оселі.

Непростий він для родин із дітьми, адже батьки тепер несуть більшу відповідальність за навчання і саме їм випала функція заповнити час дитини, який раніше заповняла школа. Це стало великим викликом. Проте, батьки не лише в час карантину повинні пам'ятати, що вони – перші вчителі для своїх дітей. І якщо такі стосунки вже є нормою, то зараз батькам не доводиться раптом освоювати нову роль, а лише стати помічником у цих особливих обставинах. Мова про допомогу при переході дитини на дистанційне навчання, спільний перегляд відеоуроків, спільну творчу роботу.

Отже, у наше життя потроху входить колір незвичне і далеке для нас дистанційне навчання. І це вимагає великої праці від учителів. Саме вчитель повинен зараз освоїти новий фор-

мат роботи, специфіку використання комп'ютерних сервісів для онлайн-спілкування: Google Classroom, Microsoft Teams, Cisco Webex, Zoom, Class Dojo, Classtime. Але попри усі ці незручності, ми зобов'язані пам'ятати, що карантин – це стрес для усіх нас і першочергово для дітей, адже для них виникло стільки обмежень. Тому потрібно складати завдан-

ня для дітей, які б відволікали від стресу. Так у Милуванському НВК запрацювало ряд творчих проєктів та флешмобів: це і флешмоб «Все буде добре», де взяла участь вихованці садкової групи «Веселка» та учні 1-2 класів, фотоконкурс «Смачні ідеї» (2 клас), проведення Хресної дороги у відеоформаті, в основному з учнями 2-го класу. Також проєкт «Шутка б'є», конкурс малюнків «Мій великодній кошик». Всі ці дії спрямовані на те, щоб відволікти дітей від стресової ситуації, надати можливість творчо мислити, а також співпрацювати з батьками. Хочеться подякувати батькам, які одноставно підтримують ці проєкти, беруть активну участь, знімають відео, роблять світлини.

Така праця це, звісно, виклик учителю, бо навчальна Програма, яку необхідно пройти, не відмінюється. Але якщо зважити, що наші дії можуть комусь врятувати здоров'я, то варто докласти додаткових зусиль. Карантин не вічний. А ми повинні подбати про дітей. Починати з важливого на сьогодні – збереження здоров'я.

Олександра ЛОБУР, заступник
директора школи з навчально-виховної
роботи Милуванського НВК

НАРОДНІ ПРИКМЕТИ

- Коли хмарно й помірний вітер - заморозків не буде.
- Як цвіте черемшина, то завше буває тоді холоднуватю, похолодає.
- Якщо навесні летить багато павутиння, то літо буде жарке.
- Горобці сидять настобурчившись - незабаром збереться дощ.
- Як жаби весною ще не кумкають, то це народна прикмета, що будуть холоди і весняних робіт ще не треба починати.
- Жаб'ячий хор цілу ніч - наступного дня буде ясно.
- Якщо в холодний день заспіває півень - потепліє.

27 квітня - Мартина

- Якщо жаби на Мартина кричать, а після Мартина мовчать - неодмінно похолодає.

ПОГОДА

У понеділок, **27 квітня** - без опадів. Температура вночі: +1°C, вдень: +15°C. Вітер північно-західний 2 м/с.

У вівторок, **28 квітня** - без опадів. Нічна температура: +2°C, денна: +22°C. Вітер південно-західний 3 м/с.

У середу, **29 квітня** - дощ. Температура вночі: +12°C, вдень: +17°C. Вітер південно-західний 1 м/с.

У четвер, **30 квітня** - дощ. Нічна температура: +11°C, денна: +15°C. Вітер північно-східний 4 м/с.

У п'ятницю, **1 травня** - дощ. Температура вночі: +10°C, вдень: +13°C. Вітер східний 1 м/с.

Прогноз погоди подано за
Інтернет-сайтом
gen.gismeteo

Вперед

Громадсько-політична газета
Засновник і видавець:
ПП «Редакція часопису «Вперед»».
ІФ № 580-325ПР. Від 26.12.2018 р.
Індекс 61752.

Редактор Володимир ЗАНИК

Рукописи не повертаються і не рецензуються. Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє думку авторів. Передруки допускаються тільки за згодою редакції.

Розрахунковий рахунок IBAN
UA 04 336677 00000 26008052560160
код ЄДРПОУ 02472988

Адреса редакції: УКРАЇНА,
76010, м. Івано-Франківськ,
вул. Короля Данила, 11.
Телефон: (0342) 51-13-74.
E-mail: vpered.gazeta@gmail.com

Комп'ютерний набір
та верстка редакції.

Віддруковано в друкарні видавництва
«Місто НВ» вул. Чорновола, 23.
Зам. 1003. Тираж 1600.

Дорогі мої односельці, мешканці с. Побережжя!
Христос воскрес!

Сердечно вітаю вас із чудовим світлим празником - Воскресінням Господнім! Щиро бажаю вам, щоб воскреслий Христос ніс у кожне серце, у кожную домівку правдиву радість, щоб охоронив усіх мешканців Побережжя пильною опікою та ласкою від біди, від хвороби, від смутку! Нехай наша віра у ці світлі дні стане ще міцнішою, ще більше згуртує громаду в праці на розвиток рідного села, краю, на зростання добробуту кожної родини, кожного з вас. Нехай усіх вас благословить наш Спаситель, щоб на цій землі нам щасливо жилося, щоб тішилися чудовою молоддю, дорогими нашими дітьми!

Щиро дякую вам, що в такий складний час ви виявляєте високу свідомість, оберігаючи одне одного від поширення небезпечного вірусу, що так дисципліновано поводитися на карантині у святкові дні. За те, що дійсно по-християнськи вболіваєте за ближнього.

Дякую нашим мешканкам, працівникам аптек, які забезпечили марлевою тканиною на пошиття захисних масок. Зі свого боку і сільська рада допомогла грошима на це. Найкращі слова привітання хочу сказати й нашим чотирьом кравчичкам, завдяки яким ми змогли забезпечити односельців віком від 60 років і старше цими масками - а їх пошили 500 штук.

Добру справу зробили також місцеві підприємці, які допомогли в придбанні великодніх подарунків самотнім, малозабезпеченим, дітям-інвалідам, дітям-сиротам. До цього долучилися допомогою і районна рада (22 пакунки), і мережа магазинів АТБ (16 пакунків). Разом нам вдалося сформувати й роздати 80 великодніх наборів. Нехай за ваші добрі діла воздасть вам Господь своїми ласками! А я тішуся, що наша громада виявляє згуртованість і небайдужість.

Сільська голова Побережжя Леся ІВАНКІВ

Дорога громадо сіл Майдан та Нова Гута! Мешканці військового містечка Ценжева!

Прийміть найкращі привітання з нагоди величнього християнського свята Воскресіння Христового!

Споконвіку Великдень приходить у наше життя, щоб наповнити нас снагою, додати сили духу й твердості віри. Цього разу свято прийшло до нас у непростий час, але будьмо певні - зло переможемо, бо ми не самі у своїй боротьбі. Нехай у ці дні кожен з нас знову відчує безмірну глибину Божих заповідей, а Воскресіння Господнє гуртує усіх навколо давніх християнських цінностей - терпимості, любові до ближнього, милосердя, всепрощення.

Щиро зичу вам гарного настрою, сімейного зашукку, міцного здоров'я.

Хай Божа Матір вас охороняє, а Дух Святий здоров'я посилає,

Господь дарує ангела з небес! Христос воскрес! Воїстину воскрес!

Сільський голова Марія ЗЕЛІНСЬКА

Звідки взявся культ яйця та писанки

Нема, мабуть, писанок кращих, як українські. Однак, звичай писання чи крашення яєць практикують не в лише в нас. Сягає ця традиція глибокої старовини. Зустрічаємо її в дохристиянських часах у різних народів. Побутувала вона в китайців, римлян, греків, євреїв...

Писання чи крашення яєць бере початок у давніх віруваннях людей. Старовинні народи вважали яйце символом (образом) сонця й джерелом життя. Такі уявлення зустрічаємо в єгиптян та індійців. Греки оповідали, що світ повстав з яйця, яке знесла птиця фенікс - символ сонця, оновленого життя. На австралійських островах аборигени ще й досі вірять, що творець світу, якого вони звать Тангароа, вилупився з яйця.

Старовинні фінські легенди розповідають, що світ повстав із сімох яєць. Так само і в наших казках зустрічаємо образ яйця-

части задобрити їх або прогнати, було яйце. Воно, начебто, очищувало людину.

Старовинний римський поет Овідій у своєму творі «Мистецтво кохання» радить парубкові, у якого захворіла дівчина, піти до ворожки, щоб вона на тремтячій долоні несла перед собою яйце та сірку й таким чином очистила дім і ліжко хворої. За первісними віруваннями майже всіх народів (деякі відголоски цих переконань збереглися й тепер), породілля й новонароджена дитина, а навіть дім, де відбулися пологи, нечисті. Тому злі духи мають до них приступ та шкодять і матері, і дитині. Щоб убезпечити маму й дитину, використовують яйце, яке приманює лихого духа та стягає на себе всяку нечистоту.

Померлих предків також вважали за нечистих лихих духів, а щоб боронитися перед їх гнівом, вкладали їм до гробу яйця. У минулому столітті в околицях міста Вормс (Німеччина) знайдено кам'яну труну з кістками молодої дівчини, а побіч гроші часів IV століття та дві писанки. Також при розкопках могили дохристиянської доби на Полтавщині знайдено фарбоване куряче яйце.

З вірувань у захисну силу яйця з часом у нас сформувався звичай приносити на Великдень, у «пам'ятну суботу», у «задушні дні» на могили рідних писанки. На Україні в деяких регіонах в такі дні люди приходять на цвинтар, застеляють білим полотном, обрусами

могили, кладуть на них писанки, пироги, медвіники і, згадуючи померлих, з'їдають принесене, окрім писанок, які закопують у могилу. Такі самі або подібні звичаї знаходимо і в сербів, росіян, поляків. Також китайці відзначають «свято предків», коли приносять на їх могили крашанки.

З поширенням християнства давні вірування почали поволі зникати, хоча звичай виготовлення писанок та крашанок не минувся, наповнюючись новим змістом. Посвячене в день Воскресіння яйце нині символізує відродження до нового життя.

Дуже цікавий грецький переказ, що походить із X ст., розповідає про запровадження велико-

днів крашанок святою Магдаліною. У ньому йдеться, як Марія Магдалина плакала над гробом Христа і їй з'явився ангел та звістив, що Христос воскрес. На радість вона побігла додому й там побачила, що яйця, які прибирала, змінили колір на червоний. Стрінувши апостолів, роздала вона їм ці крашанки зі словами: «Христос воскрес!». Від цієї легенди, імовірно, народився звичай обдарування крашанками чи писанками на Великдень. Нині, коли ми можемо вільно святкувати велике свято Воскресіння Христового, уся Україна знову радісно розцвітає нашими прекрасними писанками та крашанками.

Підготував Іван ДРАБЧУК

Втрачені посвідчення учасника бойових дій серія АА № 475920, видане 24 жовтня 2016 р. управлінням персоналу штабу військової частини А 0796 та військової квиток серії СО № 132152, виданий 25 травня 2016 р. Яворівським військовим комісаріатом Львівської області на ім'я Харандюк Назарій Вікторович, **вважаються недійсними.**

